

آزمون اعتبار مدل مفهومی نقش شهرسازی بیوفیلیک در سلامت روانی شهروندان در ایران

زهره رضایی سرابی^{۱*}، یدالله صادقی^۲، علی شیخ اعظمی^۳

۱- کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری گروه برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم و فنون دریایی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

(golabrezaei1368@gmail.com)

۲- مدرس گروه برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم و فنون دریایی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

(pardis.farandishan@gmail.com)

۳- استادیار گروه برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم و فنون دریایی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

یافته های علم روانشناسی محیط در دو شاخه علوم رفتار محیطی و علوم ادراک و شناخت محیط، نشان می دهد، پاسخگویی به نیازهای انسان از جمله نیاز به خلوت، کسب آرامش، تأمل، خودارزیابی و خودشکوفایی، برتنش زدایی و افزایش میزان بهداشت روان به صورت فردی و جمعی مؤثر است و حضور مناسب طبیعت در محیط کالبدی زندگی میزان بسیاری از بیماریهای روانی، جسمی و اجتماعی در جوامع راکاهش می دهد. جدا شدن فضای سکونت یا کار انسان ها از زمین و استقرار در ارتفاع، مشکل کمبود زمین در شهرهای بزرگ را حل می کند؛ اما انسان را از طبیعت و زمین دور می کند. سکنه ساختمان های بلند، علی رغم داشتن آخرین امکانات امروزه، زندگی در یک خانه دارای حیاط و باغچه را آرزو می کنند. تمام این موارد نشان دهنده ی وابستگی انسان به طبیعت است. در این میان، شهرسازی می تواند نقش بسیار مهمی را برای اتصال دوباره انسان با طبیعت بازی کند و شهرسازی بیوفیلیک در پی بازگرداندن انسان به طبیعت است. از دغدغه های مطرح کنونی این است که چگونه می توان از رهگذر شهرسازی بارویکر بیوفیلیک، آرامش از دست رفته انسان شهرنشین را بازگرداند؟ پژوهش کنونی که برآمده از پایان نامه ارشد پژوهشگر بنام «تبیین نقش شهرسازی بیوفیلیک در سلامت روانی شهروندان در ایران؛ نمونه موردی کلانشهر تهران» در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال می باشد، به شیوه توصیفی تحلیلی و با رویکردهای کیفی و کمی با استفاده از داده های پرسشنامه توزیع شده در میان خبرگان انجام شد. نتایج بدست آمده در خصوص ترسیم و آزمون اعتبار مدل مفهومی پژوهش نشان می دهد که میانگین نمره مطلوبیت الگو از نظر خبرگان و متخصصان، ۴،۷ است و با عنایت به انحراف معیار ۰،۱۷ برخوردار است. لذا از نظر متخصصان و صاحب نظران حوزه طراحی، معماری، شهرسازی و مدیریت شهری، الگو و مدل مفهومی پژوهش، مناسب بوده و اعتبار زیادی برخوردار است.

واژه های کلیدی: شهرسازی بیوفیلیک، مدل مفهومی، ایران